

Meghalt Baka István

1995. szeptember 20-án meghalt Baka István költő, műfordító – folyóiratunk munkatársa, barátunk. Hosszú és nehéz, embert próbáló küzdelmet folytatott a halállal. Évek óta tudta, hogy beteg, és tudtuk mi is, barátai, olvasói. Emlékezetem szerint egy Kodály-iskolabeli irodalmi beszélgetés után olvasta fel az ottmaradottaknak a Fredmann szonettjeiből című versciklusát. Az utolsó sorokat azóta sem tudom felejteni: „Az asztalvégre húzódnék szerényen, / csak még ne küldj el innen, Istenem, / és bort is tégy elébem! Úgy legyen!”

Ebből a léthelyzetből Baka István nagy költészetet teremtett, sorsköltészetet, olyan lírát, amely mögött ott van a megszenvedett élet...

Baka István Szegeden élt – alakja elválaszthatatlan volt Szegedtől, valahogy biztonságot is adott, állandóság-érzetet teremtett, ha az ember látta Bakát a „Kincske-reső”-be bemenni – valójában azonban szekszárdi volt, szekszárdinak vallotta magát mindig – miközben szívesen jött hozzánk Kecskemétre is. Fontos, nagy versei jelentek meg a Forrásban, itt látott napvilágot a Görömbei András által vele készített interjú, s az évek hozták magukkal az újabb verseket is. Hányszor mondta, ne kérjek tőle verset, küld ő kérés nélkül is, legalább évente egyet, merthogy nem ír sokat, s négy-öt folyóiratnak kell adnia egyet-egyét. A sors aztán mégiscsak úgy hozta, hogy az utolsó verskérő levelemre nem válaszolt, s verset sem küldött – nem tudott már küldeni. Most, a halála napján, amikor ezeket a sorokat írom, a nálunk lévő fényképeit nézegetjük: sok-sok irodalmi est, beszélgetés, borozgatás emléke idéződik fel – s még a gesztusait is érzem, bizony nehéz ezt folytatni.

Baka István önnön sorsába, tehetségébe kapaszkodva nagy költészetet teremtett, sorsköltészetet – s mégis, egyik utolsó versében ezt a nem felejthető sort olvasom: „országunk ország még hazának árnyék”. Döböntes sor, s magyarázni sem kell. Nem magáról szól ez a sor, hanem az országról, magunkról – s arról, hogy Baka Istvánnak is olyanok kellett látnia az országot, mint amilyenek kedves Vörösmartyja látta: szétesőnek, pusztulásba rohanónak. Hol van már, megintcsak hol van már a magasban lévő haza és az emelkedő nemzet képe...

Baka István emberi lényét nem tudjuk elfelejteni, életművének, munkásságának méltatására visszatérünk.

Füzi László